

KLARINETTI

PERUSOPINNOT

”KLARINETTI SOIMAAN”

TAVOITTEET

Esittäminen ja ilmaiseminen

- löytää luonteva soittotapa
- saada valmiuksia musiikin ilmaisuun sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- Äänenmuodostus, hengitystekniikka, artikulointi ja legatosoitto
- Sävelpuhtauden alkeet
- kyetä tuomaan esiin kappaleen luonnetta ja tunnelmaa
- saada valmiuksia ulkoa ja kuulonvaraisesti soittamiseen
- saada ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen
- saada kokemusta esiintymistilanteista

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- oppia lukemaan helppoa nuottitekstiä
- oppia harjoittelun peruselementtejä: mm. säännöllisyyttä, monipuolisuuttaja ja itsenäisyyttä
- Oppia pitämään hyvää huolta soittimesta

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- saada valmiuksia yksinkertaisten musiikillisten rakenteiden hahmottamiseen
- saada valmiuksia yhteismusisointiin
- kiinnostua musiikin kuuntelemisesta

Säveltäminen ja improvisointi

- rohkaistua säveltämiseen
- saada valmiuksia yksinkertaiseen improvisointiin opettajan ohjauksella

SISÄLLÖT

Perustekniikka, ohjelmisto ja ilmaisumahdollisuudet

- Puhallusharjoituksia suukappaleella, suukappale-päärynällä ja koko soittimella
- Tekniikan eri osa-alueita harjoittavia etydejä tai etydinomaisia kappaleita
- Duuri- ja molliasteikoita peruskolmisointuineen 2 ylennys- ja alennusmerkkiin asti
- Helppoja kappaleita, jotka ovat tempoiltaan ja tyyleiltään erilaisia
- Prima vista -soittoa
- Yhteismusisointi: duot, pianon säestys
- Melodioiden ja rytmien säveltämistä, sekä improvisaatiota opettajan ja oppilaan niin sopiessa

Suoritus

- Valmisteltuja asteikkoja 1-oktaavin alalta lautakunnan valinnan mukaan 2 ylennys- ja alennusmerkkiin asti murtokolmisointuineen
- Kaksi erityylistä etydiä tai etydinomaista kappaletta, jotka ovat eri sävellajeissa
- Duetto opettajan tai toisen oppilaan kanssa
- Kaksi erityylistä pientä kappaletta, jotka ovat eri sävellajeissa
- Helppo prima vista -tehtävä
- On suositeltavaa, että suoritus sisältää yhteismusisointia.
- Oppilaalla on mahdollisuus myös improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen.

Työvälineet ja soittimet

- Metronomi
- Puhdistusliina
- Korkkirasva
- Tarvittaessa kaulahihna

Työtavat

- Tunneilla opettajan johdolla harjoittelu
- Kotona vanhempien avustuksella harjoittelu
- Kotona yksin harjoittelu
- Säestysharjoitukset

Instrumentin hallinnan arviointikriteerit

- Luonteva soittoasento (seisten/istuen, sormien asennot)
- Puhallus- ja hengitystekniikka
- Tempon valinta ja hallinta
- Äänen voimakkuuden tasot ja niiden vaihtelu
- Tapa hahmottaa musiikin rytmiä (rytmin ilmaisu)
- Yhteissoittotaidot
- Esiintymistaito

Oppilasta ohjataan myös itsearviointiin, jossa keskitytään mm. seuraaviin seikkoihin:

- tunteiden hallinta suoritustilanteessa
- kurssin koettu suoritustaso suhteessa harjoitusprosessiin ja omiin odotuksiin
- mahdolliset kehityskohteet työskentelyssä (harjoittelu, soittotunnit)

”KLARINETIN SALAT TUTUIKSI”

TAVOITTEET

Esittäminen ja ilmaiseminen

- saada lisää valmiuksia musiikin ilmaisuun sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- kokemukset esiintymistilanteista

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- kehittää nuotinlukutaitoa
- oppia edelleen harjoittelun peruselementtejä: säännöllisyyttä, monipuolisuutta ja itsenäisyyttä
- kykenee oppimaan uusia sävellyksiä

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- saada lisää valmiuksia ulkoa sekä kuulonvaraisesti soittamiseen
- kykenee hahmottamaan harjoittelemiensa teosten musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia

- kehittää edelleen valmiuksia yhteismusisointiin
- kuunnella musiikkia ja tutustua eri tyylikausien musiikkiin sekä kuuntelemalla että soittamalla

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoida ja säveltää omista lähtökohdistaan

SISÄLLÖT

Perustekniikka, ohjelmisto ja ilmaisumahdollisuudet

- Tekniikan eri osa-alueita harjoitettavia etydejä tai etydinomaisia kappaleita
- Sävellyksellisiä teoksia ja soolosävellyksiä, jotka edustavat eri aikakausia, tyyliä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan sekä tunnelmiltaan erilaisia
- Suomalaista musiikkia
- Duuri- ja molliasteikoita peruskolmisointuineen 4 ylennys- ja alennusmerkkiin asti
- Kromaattinen asteikko alueelta e-b1, h1-c3
- Prima vista -soittoa
- Yhteismusisointia
- Musiikin luomista, improvisointia ja säveltämistä oppilaan ja opettajan yhdessä niin sopiessa

Suoritus

- Kolme erityylistä ja eri aikakautta edustavaa sävellystä tai sen osia. Kaksi sävellystä voi korvata esimerkiksi sonaatin nopealla ja hitaalla osalla.
- Kaksi etydiä tai etydinomaista kappaletta
- Valmisteltuja asteikkoja murtokolmisointuineen lautakunnan valinnan mukaan
- Prima vista -tehtävä, joka vastaa vaikeustasoltaan perustaso 1:n ohjelmistoa
- On suositeltavaa, että suoritus sisältää yhteismusisointia
- Oppilaalla on mahdollisuus improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen

Työvälineet ja soittimet

- Metronomi

Työtavat

- Tunneilla opettajan johdolla harjoittelu
- Kotona vastuullinen ja systemaattinen yksin harjoittelu
- Mahdollisuuksien mukaan muiden soittajien kanssa harjoittelu
- Säestysharjoitukset

Instrumentin hallinnan arviointikriteerit

- Soittoasento
- Sormitekniikka
- Puhallus- ja hengitystekniikka
- Eri rekisterien hallinta
- Tempon valinta ja hallinta
- Rytmien käsittely
- Esitysmerkkien ja yksityiskohtien huomioonottaminen
- Artikulaatio
- Äänen puhtaus
- Äänen laatu ja sävyt
- Äänenvoimakkuus
- Äänenvoimakkuuden vaihtelut
- Persoonallisuus soitossa
- Tunnelma
- Musiikin tulkinta ja oman itsensä esille tuominen
- Tyylikaudet
- Yhteissoittotaidot
- Esiintymistaito

Oppilasta ohjataan myös itsearviointiin, jossa keskitytään mm. seuraaviin seikkoihin:

- tunteiden hallinta suoritustilanteessa
- kurssin koettu suoritustaso suhteessa harjoitusprosessiin ja omiin odotuksiin
- mahdolliset kehityskohteet työskentelyssä (harjoittelu, soittotunnit)

”SUKELLUS KLARINETTIMUSIIKIN MAAILMAAN”

TAVOITTEET

Esittäminen ja ilmaiseminen

- saa valmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- on saanut paljon kokemusta erilaisista esiintymistilanteista
- kykenee tulkitsemaan eri aikakausien musiikkia

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- kykenee ylläpitämään ja harjoittelemaan soittotaitoaan itsenäisesti

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- kykenee soittamaan ulkoa ja kuulonvaraisesti
- Kykenee hahmottamaan harjoittelemiensa teosten musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- toimii aktiivisesti yhteismusisointiryhmässä ja kykenee toimimaan ryhmän jäsenenä
- kuuntelee aktiivisesti erilaista musiikkia
- tutustuu oman aikansa musiikkiin sekä suomalaiseen musiikkikulttuuriin ja seuraa musiikkielämän tapahtumia mm. tiedotusvälineiden ja somen avulla sekä mahdollisuuksien mukaan elävinä esityksinä
- Tutustuu klarinetin käyttöön eri musiikkityyleissä, esim. Jazz, blues, pop, folk ja klassinen

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoi ja säveltää omista musiikillisista lähtökohdistaan

SISÄLLÖT

Perustekniikka, ohjelmisto ja ilmaisumahdollisuudet

- Tekniikan eri osa-alueita harjoitettavia etydejä tai etydinomaisia kappaleita
- Sävellyksellisiä teoksia ja soolosävellyksiä, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan sekä tunnelmiltaan erilaisia

- Suomalaista musiikkia
- Aikamme musiikkia
- Duuri- ja molliasteikoita peruskolmisointuineen 6 ylennys- ja alennusmerkkiin asti
- Kromaattinen asteikko alueelta e-g3
- Prima vista -soittoa
- Yhteismusisointia
- Helppoa transponointia
- Musiikin luomista, improvisointia ja säveltämistä oppilaan ja opettajan yhdessä niin sopiessa

Suoritus

- oppilas suunnittelee opettajansa kanssa monipuolisen konsertin, joka sisältää erityyylisiä sävellyksiä eri aikakausilta
- on suositeltavaa, että suoritus sisältää aikamme musiikkia
- Kaksi etydiä tai etydinomaista teosta
- Valmisteltuja asteikkoja murtokolmisointuineen lautakunnan valinnan mukaan
- Prima vista -tehtävä, joka vastaa vaikeustasoltaan perustaso 2:n ohjelmistoa
- Helppo transponointitehtävä c-vireiseltä b-vireiselle instrumentille. Tehtävä annetaan oppilaalle riittävän ajoissa
- On suositeltavaa, että suoritus sisältää yhteismusisointia
- Oppilaalla on mahdollisuus improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen

Työvälineet ja soittimet

- Metronomi

Työtavat

- Tunneilla opettajan ohjauksessa harjoittelu ja uuden oppiminen
- Kotona vastuullinen, päämäärätietoinen ja systemaattinen harjoittelu
- Erilaisten harjoitusmetodien käyttö (esim. harjoituspäiväkirja, aamu- ja iltaharjoittelu, oman soiton äänittäminen esim. Älypuhelimella)
- Muiden soittajien kanssa harjoittelu
- Säestysharjoitukset

Instrumentin hallinnan arviointikriteerit

- Soittoasento
- Sormitekniikka
- Puhallus- ja hengitystekniikka
- Esitysmerkkien ja yksityiskohtien huomioonottaminen

- Eri rekisterien hallinta
- Tempon valinta ja hallinta
- Rytmien käsittely
- Perusornamentit
- Artikulaatio
- Äänen puhtaus (intonaatio)
- Äänen laatu ja sävyt
- Äänenvoimakkuus (dynamiikka)
- Äänenvoimakkuuden vaihtelut
- Persoonallisuus soitossa
- Tunnelma
- Musiikin tulkinta ja oman itsensä esille tuominen
- Tyylikaudet
- Yhteissoittotaidot
- Esiintymistaito

Oppilasta ohjataan myös itsearviointiin, jossa keskitytään mm. seuraaviin seikkoihin:

- tunteiden hallinta suoritustilanteessa
- kurssin koettu suoritustaso suhteessa harjoitusprosessiin ja omiin odotuksiin
- mahdolliset kehityskohteet työskentelyssä (harjoittelu, soittotunnit)

SYVENTÄVÄT OPINNOT

”TUNTEIKASTA JA TAITAVAA”

TAVOITTEET

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Saa valmiuksia jatko-opintoihin sekä elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- On saanut paljon kokemusta erilaisista esiintymistilanteista

- Kykenee tulkitsemaan eri aikakausien musiikkia
- Kykenee soittamaan ulkoa

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Saa valmiuksia teosten itsenäiseen harjoittamiseen

- Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- Kykenee hyödyntämään musiikin perusteissa opittuja tietoja ja taitoja soitossaan
- Tutustuu aikamme musiikin soittotekniikoihin ja notaatioon
- Kykenee hahmottamaan musiikillisia kokonaisuuksia
- Kuuntelee konserttiesityksiä ja äänitteitä
- tutustuu oman aikansa musiikkiin sekä suomalaiseen musiikkikulttuuriin ja seuraa musiikkielämän tapahtumia mm. tiedotusvälineiden ja somen avulla.
- toimii aktiivisesti yhteismusisointiryhmässä ja ryhmän jäsenenä

Säveltäminen ja improvisointi

- Kehittää sävellys- ja improvisointitaitojaan

SISÄLLÖT

Perustekniikka, ohjelmisto ja ilmaisumahdollisuudet

- Tekniikan eri osa-alueita harjoitettavia etydejä tai etydinomaisia kappaleita
- Sävellyksellisiä teoksia ja soolosävellyksiä, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan sekä tunnelmiltaan erilaisia
- Suomalaista musiikkia
- Aikamme musiikkia
- Kaikki duuri- ja molliasteikot peruskolmisointuineen
- Kromaattinen asteikko alueelta e-a3
- Prima vista -soittoa
- Yhteismusisointia erilaisissa kokoonpanoissa
- Transponointitehtäviä
- Musiikin luomista, improvisointia ja säveltämistä mahdollisuuksien mukaan

Suoritus

- oppilas suunnittelee opettajansa kanssa monipuolisen konsertin, joka sisältää erityyylisiä sävellyksiä eri aikakausilta
- on suositeltavaa, että suoritus sisältää aikamme musiikkia
- Yhden sävellyksistä tulee olla laajamuotoinen
- Kaksi etydiä tai etydinomaista kappaletta
- Valmisteltuja asteikkoja murtokolmi- ja dominanttiseptimisointuineen lautakunnan valinnan mukaan
- Prima vista -tehtävä, joka vastaa vaikeustasoltaan perustaso 3:n ohjelmistoa
- Transponointitehtävä c-vireiseltä b-vireiselle instrumentille. Tehtävä annetaan oppilaalle riittävän ajoissa
- On suositeltavaa, että suoritus sisältää yhteismusisointia
- Oppilaalla on mahdollisuus improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen
- Ohjelma pyritään rakentamaan sellaiseksi, että se tuo monipuolisesti esiin oppilaan persoonallisia piirteitä.

Työvälineet ja soittimet

- Metronomi

Työtavat

- Tunneilla opettajan ohjauksessa harjoittelu ja uuden oppiminen
- Kotona vastuullinen, päämäärätietoinen ja systemaattinen harjoittelu
- Erilaisten harjoitusmetodien käyttö (esim. harjoituspäiväkirja, aamu- ja iltaharjoittelu, oman soiton äänittäminen esim. Älypuhelimella)
- Muiden soittajien kanssa harjoittelu
- Säestysharjoitukset

Instrumentin hallinnan arviointikriteerit

- Soittoasento
- Sormitekniikka
- Hengitystekniikka
- Äänen puhtaus
- Rekisterien hallinta
- Esitysmerkkien ja yksityiskohtien huomioonottaminen
- Rytmien käsittely
- Perusornamentit
- Äänenvoimakkuus ja sen vaihtelut
- Tempon valinta ja hallinta
- Äänen laatu ja sävyt
- Artikulaatio
- Musiikin tulkinta ja oman itsensä esille tuominen

- Musiikin muodot
- Tunnelma
- Esiintymistaito
- Persoonallisuus soitossa
- Yhteismusisointitaidot

Oppilasta ohjataan myös itsearviointiin, jossa keskitytään mm. seuraaviin seikkoihin:

- tunteiden hallinta suoritustilanteessa
- kurssin koettu suoritustaso suhteessa harjoitusprosessiin ja omiin odotuksiin
- mahdolliset kehityskohteet työskentelyssä (harjoittelu, soittotunnit)